

## Quan la Reial era republicana

*El Barça debuta aquest dimecres a la Supercopa enfrontant-se a la Reial Societat guipuscoana, un club que, tot i el seu nom monàrquic, té un passat republicà*



El Donostia Foot-ball Club a l'estadi donostiarra d'Atotxa en una imatge de 1932 | @nanuke9Pascua Marín / Kutxa Fototeka

**Sant Sebastià, la localitat que els bascos** coneixen amb el nom de Donostia, és una ciutat amb una història contradictòria. La capital guipuscoana ha mantingut una estreta relació amb la monarquia espanyola des de mitjans del segle XIX, quan la reina Isabel II va començar a estiuejar-hi. Alhora, però, ha estat també un dels principals fortins de l'esquerra independentista basca que, des de la transició, ha convertit Guipúscoa en el seu principal graner de vots.

**Aquesta contradicció es veu reflectida** en el principal club de la ciutat, la Reial Societat, rival del Barça a la primera semifinal de la Supercopa d'enguany, que tot i el seu nom monàrquic i la corona borbònica que presideix el seu escut, recull el suport d'uns aficionats identificats tot sovint amb posicions republicanes i nacionalistes basques. De fet, el nom amb el qual es coneix popularment l'equip és el de "Real", o "Erreala" en èuscar, en el que no deixa de ser una nova paradoxa.



*Els jugadors del Club Ciclista de Sant Sebastià, antecedent de l'actual Reial Societat, reben el títol de la Copa del Rei de 1909 de mans del monarca Alfons XIII Foto: Wikimedia Commons*

**Així i tot, hi va haver un temps en què la Reial** va ser republicana i va abandonar el títol que, el 10 de febrer de 1910, poc més d'un any després de la seva constitució formal, li havia atorgat el rei Alfons XIII. La raó oficial d'aquella concessió era la victòria que el Club Ciclista de Sant Sebastià, l'antecedent de la Sociedad de Foot-ball, el nom amb el qual va ser creada, el setembre de 1909, l'actual Reial Societat, havia assolit en la copa del rei de 1909, una competició que havia començat a jugar-se sis anys abans en ocasió de la coronació d'Alfons XIII. Així i tot, en la decisió reial va influir-hi de manera notable el fet que el regent fos un estiuejant habitual de la vila, un costum que havia heretat de la seva mare, la reina Maria Cristina, esposa d'Alfons XII, que després d'inaugurar, el 1887, el Casino de Sant Sebastià, seu de l'actual ajuntament donostiarra, quedar tan impressionada per la ciutat que va decidir convertir-la en la seva destinació preferent de vacances ordenant, fins i tot, la construcció del palau reial de Miramar, en una imponent finca amb unes magnífiques vistes sobre la badia de la Conxa.



*La reina Maria Cristina visitant la platja de la Concha Foto: SanSebastian.site*

**La decisió de la reina Maria Cristina** va tenir un gran impacte en la promoció turística de la ciutat, que es va convertir en un preuat indret d'estiueig per a l'alta societat espanyola, fins al punt que, el 1926, l'ajuntament de Sant Sebastià va decidir nomenar-la, ja amb el seu fill Alfons XIII al tro, com a alcaldessa honorària de la vila.

**La Reial Societat va perdre el seu títol** reial al mateix temps que ho va fer el monarca que li havia concedit. El 14 d'abril de 1931, després de la victòria de les candidatures republicanes en les principals ciutats de l'estat durant les eleccions municipals, es va proclamar la Segona República i Alfons XIII es va veure forçat a abandonar el país.



*El rei Alfons XIII de visita a Sant Sebastià Foto: SanSebastian.site*

**D'acord amb les mesures decretades** pel nou govern republicà, que va establir la supressió dels títols i de la simbologia monàrquica, la Reial Societat de Foot-ball va passar a anomenar-se, senzillament, Societat de Foot-ball. Amb aquesta denominació, el club donostiarra va participar a la copa de 1931, celebrada poc després de la proclamació republicana i que, d'acord amb les mesures destinades a eliminar qualsevol referència règia, va ser la primera que es va disputar amb el títol de Copa del President de la República.

**El nou nom del club donostiarra va tenir escassa** acceptació popular, ja que l'equip de la ciutat havia estat sempre conegut com "la Real" i no pas "la Sociedad". Com que la denominació establerta tot just després de la proclamació de la Segona República no va quallar, l'entitat va celebrar, el juny de 1931, una assemblea de socis per tal de decidir-ne una de nova.

**Assumint l'obligació d'eliminar tota referència reial**, els associats aplegats a la reunió van decidir batejar-lo com a Donostia Foot-ball Club. Un nom que incloïa una evident reivindicació basquista, ja que utilitzava l'apel·lació original en èuscar de la ciutat de Sant Sebastià. A més, durant la trobada també va acordar-se el nou escut de l'entitat, que va conservar el seu disseny tradicional amb l'única variant de l'eliminació de la corona borbònica, substituïda per una referència a la ciutat de Sant Sebastià.

**El nou Donostia FC, però, no va tenir excessiva sort** durant la seva curta existència. La progressiva professionalització del futbol li va provocar grans dificultats econòmiques, obligant-lo a desprendre's dels seus millors jugadors. De fet, el seu únic èxit esportiu va ser el triomf en el campionat regional de la temporada 1932-33. Després d'aquesta victòria, el club donostiarra va patir un autèntic calvari fins al punt de baixar, l'any 1935, a la segona divisió i de tocar fons arribant a situar-se entre els candidats al descens a tercera arran de la reestructuració que les autoritats republicanes havien previst pel conjunt del futbol estatal.

**L'aixecament feixista del juliol de 1936 i el posterior** inici de la Guerra Civil van aturar qualsevol possible reforma i van paraitzar els campionats esportius d'àmbit estatal, salvant paradoxalment el Donostia FC del pou de la tercera divisió. Així i tot, el club va viure un autèntic infern, ja que la ciutat d'on era originari es va veure greument afectada pels primers combats i va caure en mans dels feixistes el setembre de 1936.

**Aquesta situació va provocar que el Donostia FC** veiés paraitzada la seva activitat. Gairebé un any després de l'ocupació franquista de Sant Sebastià, tres directius van intentar recuperar-la convocant una reunió de socis que va ser un autèntic fracàs ja que només hi va assistir un únic representant al marge dels promotors de la trobada. Malgrat tot, els dirigents no van desistir i van anar aplegant jugadors per tal de refer un equip que va reaparèixer el 1938 per disputar la Copa Brigadas de Navarra, un torneig organitzat pel bàndol franquista que pretenia homenatjar les unitats militars formades pels requetés carlistes que havien tingut un paper clau en la conquesta franquista de Bilbao.

**El 1939, ja amb el final de la guerra a prop**, el Donostia FC va reprendre la seva activitat regular disputant el campionat regional de Guipúscoa que li va permetre, ja amb el conflicte bèl·lic finalitzat, participar en la primera competició de copa organitzada pel franquisme, la Copa del Generalísimo de 1939.



*Franco contempla una regata a la badia de la Concha el 1962 Foto: Paco Marí / Kutxa Fototeka*

**Curiosament, la restauració del nom previ a la proclamació** de la Segona República no va ser immediat i el Donostia FC encara va competir al primer campionat franquista de la segona divisió amb aquest nom. No va ser fins al 1940 que la seva etapa republicana va quedar definitivament enrere amb la recuperació de la condició reial del club. La corona borbònica tornava a presidir el seu escut al mateix temps que Sant Sebastià reprenia el seu rol de ciutat d'estiu per excel·lència del poder madrileny gràcies a la decisió del dictador Francisco Franco d'instal·lar-se, durant tots els mesos d'agost de 1940 a 1975, al palau d'Ayete que l'ajuntament donostiarra havia decidit regalar-li.

